

Opening Waerbeke Conferentie 2015

Museum M – dinsdag 20 oktober

Goeiemorgen dames en heren,
Dag vrienden,

Welkom vandaag in Leuven op de 4de editie van de Waerbeke Conferentie, een trefdag voor al wie het thema stilte|rust|ruimte belangrijk vindt en op één of andere wijze betrokken is bij het versterken en integreren van persoonlijke en maatschappelijke werkzaamheid op dit terrein.

Conflict & Compassie. Hoe komt Waerbeke er bij om haar trefdag aan dit thema te wijden? Waerbeke is toch die organisatie die in 2002 van start ging vanuit een stiltegebied, het eerste officieel erkende in ons land? Die overheden, organisaties en burgers sindsdien op tal van wijzen inspireert, stimuleert en begeleidt om mee te werken? Die het *stiltegebied* in onze samenleving – niet louter in akoestische zin, beleefbaar in de fysieke ruimte, maar ook als een sensibiliserende *heterotopie* met invloed op tal van maatschappelijke domeinen – onder de aandacht brengt en in beweging zet?

Wat heeft het *stiltegebied* met conflict en compassie te maken?

Begin juli dit jaar kwamen we met een inspiratie-en planningsgroep samen in Waasmunster, ter voorbereiding van een nieuwe werkingsperiode, 2016-'20. Als één van de 36 erkende sociaal-culturele bewegingen in ons land – met zusterorganisaties als Welzijnszorg, Liga voor mensenrechten, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Ethisch Vegetarisch Alternatief – focust Waerbeke op stilte|rust|ruimte als voorwaarde voor leefkwaliteit.

Uit de gesprekken en de gedeelde stilte van die tweedaagse kwam – vooruitblikkend naar vandaag – een korte evocatieve tekst tevoorschijn. Graag lees ik u hem voor, vanochtend, bij het begin van deze conferentie, niet zonder een oud ritueel in acht te nemen, dat wonderlijk kleinood van één minuut stilte, dat immaterieel of ontastbaar cultureel erfgoed dat ons verbindt met de vele minuten stilte die we al meemaakten, die we op zoveel plekken op deze planeet telkens weer zien plaatsvinden, met al die minuten stilte die ons nog te wachten staan. Op een dag over conflict & compassie: hoe zou dit kunnen ontbreken? Hier vanochtend, schijnbaar zonder bepaald een dringende aanleiding.

(...)

**Er is conflict en er is compassie.
Conflict is er altijd geweest.
Compassie is er altijd geweest**

**Conflict vertrekt vanuit lawaai.
Compassie vertrekt vanuit stilte.**

**We leven in een context van lijden, verdriet, conflict
omdat we in de wereld zijn.**

**Conflict, verdriet, lijden kunnen we niet vermijden
omdat we in de wereld zijn.**

**We kunnen wel op compassievolle wijze omgaan
met de wereld zodat het conflict niet
de bovenhand neemt.**

**Compassie vertrekt vanuit stilte.
Compassie herkent de kwaadheid om het zo-zijn van de dingen.
Compassie verzacht de kwaadheid om het zo-zijn van de dingen.
Compassie vertrekt vanuit stilte.**

**Waerbeke vertrekt vanuit stilte,
niet vanuit de processen die naar stilte voeren.**

**Stilte is de natuurlijke staat.
Stilte is aan-wezigheid, aan-wezig-zijn.
De natuurlijke staat is aanwezig-zijn, los van cultuur.
Als natuurlijke staat kan stilte wel aanleiding zijn tot cultuur.**

**Vertrekkende vanuit stilte initieert en begeleidt
Waerbeke processen die naar stilte voeren:
Waerbeke is een sociaal-culturele beweging.**

**Zo is stilte onuitsprekelijk, immanent:
de dragende kracht waardoor al het andere mogelijk is,
zonder te oordelen of te veroordelen.**

**Door catharsis maakt een mens verbinding
met stilte als dragende kracht.**

**Mensen kunnen hun leven wijden aan catharsis
en uitnodigen tot collectieve catharsis.**

**Waerbeke nodigt uit tot catharsis,
tot metanoia, tot transitie, tot ommekeer.**

**Catharsis is ontdekken dat lijden, verdriet, conflict er altijd geweest zijn.
Catharsis is in zichzelf ontdekken dat er twee wegen open liggen:
bron van conflict zijn,
bron van stilte zijn.**

**Uit stilte als bron is Waerbeke ontsprongen:
als mogelijkheid voor velen om te herbronnen,
als mogelijkheid voor velen om pijn te verzachten.**

**Waerbeke vertrekt vanuit het stiltegebied
om een andere kijk, een bredere invalshoek
- los van confessies, religies, levensbeschouwingen, meningen -
mogelijk te maken.**

**Vanuit het hart van dit stiltegebied weerklinkt
de uitnodiging om bron van stilte te zijn.**

**Het aanreiken, kenbaar maken en integreren van die mogelijkheid
is de sociaal-culturele opdracht van Waerbeke.**

Dames en heren, vrienden,

Ik wens dat alle creativiteit van vandaag, in lezingen, getuigenissen, workshops,
muzikale expressie en onderlinge gesprekken u tot uw eigenste stiltegebied mag
brengen. Ik wens ieder van u een memorabele, intense en leerrijke dag toe.

Graag geef ik nu het woord aan de gastvrouw van deze Waerbeke Conferentie, Betty
Mellaerts.